

BALON PİLOTLUĞU LİSANSLANDIRMA TALİMATI (SHT-1E Rev.3)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı; ticari, genel ve sportif havacılık işletmelerindeki balonlarda görev yapacak personelin yetiştirilmesi, sınıflandırılması, lisanslandırılması ile Genel Müdürlükten balonla hava taşımacılığı konusunda yetki alan ticari, genel ve sportif havacılık faaliyetlerinde bulunan işletmeler ve uçuş eğitim organizasyonlarının uymaları gereken esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Talimat, balonla hava taşımacılığı yapan ticari, genel ve sportif havacılık işletmelerini, bu işletmelerinde görevli lisans ve/veya sertifika sahibi uçucu personel ile balon uçuş eğitim organizasyonlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Talimat, 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 4 üncü maddesi, 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 95 inci maddesi ve ICAO Ek-1 Personel Lisanslandırma Usulleri esaslarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Talimatta geçen;

- a) AIP: Havacılık bilgi yayını,
- b) Balon ekibi: Hava aracının sevk ve idaresi ile kullanımından sorumlu olup, Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılması gerekli olan asgari sayıdaki pilot veya pilotları,
- c) CPL (B): Balon ticari pilot lisansını,
- ç) CPL (B) A Kategorisi balon grup yetkisi: Büyüklükleri 300.000 cuft ve altı balonlarda ticari olarak uçabilme yetkisini,
- d) CPL (B) B Kategorisi balon grup yetkisi: Büyüklükleri 300.000 cuft üstündeki balonlarda ticari olarak uçabilme yetkisini,
- e) cuft (kübik fit): Her bir kenarı bir fit (0,3048 m) olarak kabul edilen küpün içine aldığı havanın hacmini,
- f) FTO: Uçuş eğitim organizasyonunu,
- g) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- ğ) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonunu,
- ı) Kontrol pilotu yetkisi: Pilot adaylarının, pilotların, uçuş öğretmenlerinin ve diğer kontrol pilotlarının uçuş yeterlilik/yetenek testlerini yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen ve isimleri yayımlanan öğretmen pilotlara verilen yetkiyi,

i) Lisansın temdidi: Bir yetkinin veya onayın, geçerlilik süresi bitmeden gereksinimlerin yerine getirilmesi koşuluyla, sahibine sağladığı imtiyazların daha sonraki belirli bir periyoda kadar uzatılmasını,

j) Lisansın çevrilmesi: ICAO üyesi diğer ülkeler tarafından düzenlenen lisansların ulusal mevzuatlara göre milli lisansa dönüştürülmesini,

k) Lisansın yenilenmesi: Bir yetkinin veya onayın süresinin dolması sonucu, şartları taşınması koşuluyla, süresinin daha sonraki belirli bir periyoda kadar uzatılmasını,

l) Validasyon: Başka bir ICAO üyesi ülke tarafından tanzim edilmiş bir lisansın Türk tescilli hava araçlarında görev yapma yetkisini kapsayacak şekilde geçerli kılınmasını,

m) Pilot: Hava aracının sevk ve idaresiyle görevli olan sorumlu pilot ve/veya diğer pilotları,

n) PPL (B): Balon hususi pilot lisansını,

o) Sivil havacılık işletmeleri: Türk tescilli hava araçlarını Ticari, Genel veya Sportif Havacılık faaliyetleri icra etmek amacıyla, Genel Müdürlükten ruhsat alarak, sivil havacılık faaliyetinde bulunan tüm işletmeleri,

ö) SMS: Emniyet Yönetim Sistemini,

p) Sorumlu pilot: Havacılık İşletmeleri tarafından belirlenen ve uçuşun sevk ve idaresinden sorumlu pilotu,

r) Uçuş süresi: Balon sepetinin yerden kesildiği zaman ile uçuş sonunda sepetin yere son teması arasında geçen süreyi,

s) Yeterlilik testi: Lisansların sürelerinin uzatılması veya yeniden geçerli kılınması için yapılan uçuş sınavlarını,

ş) Yetenek testleri: Lisans alınması, sınıf intibak, grup intibak, öğretmenlik ve kontrol pilotluğu yetkilerinin ilk defa alınması için yapılan uçuş sınavlarını,

ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Lisanslandırma

MADDE 5– (1) Balon pilotları için, Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş uçuş eğitim organizasyonlarından alınan teorik bilgi ve uçuş eğitimleri sonucunda; Genel Müdürlük tarafından, alınan eğitime uygun lisans ve yetki düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Balon Pilot Lisansı Verilme Şartları

Lisans için aranan şartlar

MADDE 6– (1) Balon pilot lisansı için aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Asgari yaş: Başvuru sahibi en az 18 yaşını tamamlamış olmalıdır.

b) Öğrenim durumu: Başvuru sahibi en az lise ve dengi okul mezunu olmalıdır.

c) Adli Sicil Kaydı: 12/04/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan suçlardan, 01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu, 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma, Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlardan, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanununun 384 üncü maddesinde yer alan nakliye ve muhabere vasıtaları aleyhindeki suçlar ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 223 üncü maddesinde yer alan ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından veya 10/07/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten hüküm giymemiş olmalı ve buna ilişkin beyan dilekçesini Genel Müdürlüğe vermelidir.

ç) Tıbbi uygunluk;

1) Tıbbi belge sahibi, uygulanacak lisansın imtiyazlarını güvenle yapmaya aklen ve fiziken uygun olmalıdır.

2) Başvuru sahibi, eğitime başlamadan önce Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından birinde ICAO EK-1'e göre 1 veya 2 nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek Genel Müdürlükçe tanzim edilmiş geçerli bir sağlık sertifikasına sahip olmalıdır.

3) Sağlık sertifikası sahipleri; lisanlarının ve ilgili yetki veya yetkilendirmelerinin imtiyazlarını, kendilerini sağlık yönünden emniyetsiz duruma sokacak herhangi bir bozulmayı fark ettikleri zaman kullanamazlar.

4) Sağlık sertifikası sahipleri; görevlerini emniyetle yerine getirmelerinde herhangi bir olumsuz etkisi olmadığından tamamen emin olmadıkça, reçeteli ya da reçetesiz herhangi bir ilaç alamaz ve tedavi sürecine giremezler. Eğer şüphe varsa Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezinden tavsiye alınmalıdır.

5) Sağlık sertifikası sahipleri; 12 saatten fazla hastane veya klinik yatış, invazif işlem, düzenli ilaç kullanımı, düzenli gözlük veya lens kullanımına ihtiyaç duyduklarında, gecikmeksizin Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezine başvurarak tavsiye alınmalıdır.

6) Sağlık sertifikası sahipleri; uçuş ekibi üyesi olarak görevlerini yapmayı engelleyici önemli bir kaza, yaralanma, sakatlanma, ameliyat, hamilelik, toplam 21 gün veya daha fazla süren herhangi bir hastalık halinde, durumu gecikmeksizin Genel Müdürlük veya yetkili havacılık tıp merkezine yazılı olarak bildirmelidir. Bu hallerde sağlık sertifikası askıya alınmış olarak kabul edilir.

7) Kaza, yaralanma, sakatlanma, ameliyat, hamilelik, 21 gün veya daha fazla süren hastalık halinde Genel Müdürlük tarafından yapılan düzenlemelere göre muayene edilen ve muayene sonucu uçuş ekibi üyesi olarak çalışmasında sakınca görülmeyen veya Genel Müdürlüğün koşulları uygun görerek muayeneden muaf tuttuğu kişinin sağlık sertifikasının askıya alınma işlemi kaldırılır.

Balon pilot lisans/yetki verilme şartları ve geçerliliği

MADDE 7– (1) Eğitim el kitabına uygun olarak verilen eğitimin tamamlanmasının ardından FTO, balon pilot adayının dolduracağı Balon Lisans Başvuru Formuna adayın eğitim durumunu gösterir diplomanın noter onaylı suretini, nüfus cüzdanı suretini, sağlık sertifikasını, arşiv kayıtlı adli sicil kaydını, teorik dersler sınav sonuç belgelerinin aslını, temel ilkyardım sertifikasının noter onaylı suretini, ilgili lisansa ait uçuş kontrol formunun aslını, pilot uçuş kayıt defterinin aslını ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Balon Pilot Lisansı, Genel Müdürlük tarafından düzenlenerek adaya veya aday tarafından talep edilmesi halinde başvuruyu yapan FTO'ya teslim edilir.

(2) Lisans en fazla 5 yıllık olarak tanzim edilir ve bir yetkinin ilk defa tanziminde ya da yenilenmesinde Genel Müdürlük tarafından yeniden düzenlenir.

(3) Balon hususi pilot lisansı, balon ticari pilot lisansı ile öğretmenlik yetkisi 24 ay süreyle temdit edilir.

(4) Bir lisansın veya yetkinin temdit edilmesi için pilotun Genel Müdürlük veya Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş bir FTO tarafından yapılacak genel balonculuk bilgisi ve acil durum usulleri sınavlarında ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen bir kontrol pilotu ile yapılacak yeterlilik kontrolünde, bu Talimatın 36 ncı maddesinde belirtilen değerlendirme esaslarına göre başarılı olması gereklidir. Yetki bitiş tarihi ile lisans yeterlilik kontrolü arasında en fazla 90 günlük süre olması halinde, yetki bitiş tarihi esas alınarak 24 ay süreyle temdit yapılır ve yetki o ayın son gününe kadar geçerli kılınır.

(5) Bir lisansın veya yetkinin yenilenmesi için pilotun;

a) Genel Müdürlük veya Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş bir FTO tarafından yapılacak Ek-5'te belirtilen Balon Pilotluğu Teorik Eğitim ve Sınav Çizelgesinde belirlenen sınavlarında başarılı olması,

b) Uçuş yapılmamış sürenin 3 yıl veya daha az olması halinde yetkili bir FTO bünyesinde uçuş yapmamış oldukları yıl başına bir saat tazeleme uçuşu yapılması; uçuş yapılmamış sürenin 3 yılın üzerinde olması halinde ise kontrol pilotu tarafından yapılacak seviye tespit uçuşu sonrasında 3 saatten az olmayacak ve uçuş yapılmamış yıl başına bir saati aşmayacak şekilde FTO bünyesinde tazeleme uçuşu yapılması,

c) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen bir kontrol pilotu ile bu Talimat hükümlerine göre yapılacak uçuş kontrolü sonucunda başarılı olması,
gereklidir.

(6) Temdit ve yenilemelerde kontrol uçuşları, pilotun sahip olduğu grup yetkisine uygun büyüklükte balonla yapılır.

(7) Kontrol uçuşları, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotları tarafından FTO bünyesindeki balon veya pilotun görev yaptığı işletmelere ait balonlarda yapılır.

(8) Yapılacak yetenek testleri ve yeterlilik kontrollerinde, kontrol yapılan balonun yolcu taşıma kapasitesinin en az % 75'i oranında ağırlık bulundurulur.

(9) En fazla bir ay süreyle, geçici olarak sportif amaçlı uçuş yapacak olan yabancı uyruklu pilotların Genel Müdürlükten uçuş müsaadesi alması ve Genel Müdürlükçe talep

edilmesi halinde uçuş faaliyetleri esnasında yanlarında gözlemci Türk pilot bulundurmaları gerekir.

Yabancı uyruklu pilotların lisans validasyonu

MADDE 8- (1) İşletmelerin yabancı pilot çalıştırabilmeleri için pilotların lisanslarını valide ettirmeleri gereklidir.

(2) Yabancı bir pilotun lisansının valide edilebilmesi için pilotun 500 saat ticari uçuş yaptığının belgelendirilmesi gerekir.

(3) Pilotların ilk lisans validasyonu sahip oldukları ticari uçuş tecrübesine uygun kategoride yapılır.

(4) Yabancı uyruklu pilotlara ait lisansların ilk validasyonunda pilotların kontrol uçuşu öncesinde yetkili bir FTO'da Türk Sivil Havacılık Kuralları, bölge coğrafyası ve oryantasyon konularında ayrıntısı FTO eğitim el kitabında belirlenen 10 saatlik teorik eğitim almaları ve bu eğitimler neticesinde yapılacak teorik sınavlardan başarılı olmaları gerekir.

(5) Teorik sınavlardan başarılı olan yabancı uyruklu pilotların kontrol pilotu eşliğinde bir saat tazeleme uçuşunun ardından yapılacak kontrol uçuşunda başarılı olmaları gerekir. Pilotların bu uçuşta başarılı olmaları halinde uçuş kontrol pilotu tarafından pilotun uçuş kayıt defterine işlenir ve kontrol fişi Genel Müdürlüğe iletilir.

(6) Kategori yükseltmede yabancı uyruklu pilot 300.000 cuft. ve üzeri büyüklükte bir balonla Genel Müdürlük tarafından görevlendirilmiş kontrol pilotuyla yapacağı uçuşu başarıyla tamamlamalıdır. Uçuş kontrol pilotu tarafından pilotun uçuş kayıt defterine işlenir ve kontrol fişi Genel Müdürlüğe iletilir.

(7) 425.000 cuft. ve üzeri balonlarla ticari uçuş yapmamış yabancı uyruklu pilotu uçuş yetkisi alabilmek için bu büyüklükte bir balonla Genel Müdürlük tarafından görevlendirilmiş kontrol pilotuyla yapacağı uçuşu başarıyla tamamlamalıdır. Uçuş kontrol pilotu tarafından pilotun uçuş kayıt defterine işlenir ve kontrol fişi Genel Müdürlüğe iletilir.

(8) Validasyon kontrol uçuşları Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kontrol pilotları tarafından, FTO'nun veya pilotun görev yaptığı işletmelere ait balonlarla, bu Talimatın 7 nci maddesinin sekizinci fıkrası esaslarına göre yapılır.

(9) Yabancı uyruklu pilotların lisans validasyonu azami 12 ay sürelidir. Bu süre sonunda validasyonun temdidi bu Talimatın 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirlenen lisans ve sertifika temdit usullerine göre gerçekleştirilir. Validasyonun yenilenmesi veya pilotun şirket değiştirmesi hallerinde ilk validasyon usulleri uygulanır.

(10) Validasyon belgesi için başvurular pilotun çalışacağı işletme tarafından yapılır ve sadece verildiği işletme bünyesinde geçerlidir. Ayrıca başvuruda aşağıdaki belgeler istenir:

a) İlgili Bakanlıktan çalışma izni,

b) İl emniyet müdürlüğünden alınacak ikamet tezkeresi,

c) Lisansın renkli fotokopisi,

ç) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş sağlık kuruluşlarından birinde ICAO EK-1'e göre 1 veya 2 nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek alınmış geçerli bir sağlık sertifikası,

- d) Pasaportun renkli fotokopisi,
- e) Uçuş kayıt defteri.

Teorik sınav

MADDE 9- (1) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş FTO'da teorik ve uçuş eğitimlerini tamamlayan balon pilot adaylarının listesi Genel Müdürlüğe sınav tarihinden 2 hafta önce bildirilir. Sınav, Genel Müdürlük veya Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş FTO tarafından yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Lisanslar ve Sertifikalar, İmtiyazlar, Lisans ve Sertifikaların İptali, Geri Alınması ve Sınırlamalar

Lisans ve sertifikalar

MADDE 10- (1) Yapılmakta olunan görevlere uygun geçerli bir lisansa ve sertifikaya sahip olunmadıkça herhangi bir şahıs, balonun uçucu personeli olarak hareket edemez.

İmtiyazlar

MADDE 11- (1) Bir pilot, sahip olduğu lisansın kendisine vermiş olduğu yetkilerden başkasını kullanamaz.

Lisans ve sertifikaların iptali veya geri alınması

MADDE 12- (1) İlk lisans başvurusu veya yenileme işlemleri safhasında, Genel Müdürlüğe sunulan bilgi ve belgelerde gerçek dışı beyanda bulunduğu belirlenen kişilerin lisans ve yetkileri, bu kişiler hakkında yürütülen idari veya adli işlemler tamamlanıncaya kadar askıya alınır ve aksi ispatlanmadığı sürece yeniden lisans başvuruları kabul edilmez.

(2) Lisans ve yetkilerin verilmesi için gerekli olan asgari koşulların ortadan kalkması durumunda lisans ve yetki iptal edilir. Aranılan niteliklerde geçici olarak değişiklik meydana gelenlerin lisansları ve yetkileri, durumlarının düzeldiği saptanıncaya kadar askıya alınır.

Balon pilot yaşı

MADDE 13- (1) 65 yaşını tamamlamış olan pilotlar ticari balon pilotu olarak görev yapamaz. Ancak, ICAO EK-1'e göre 1 veya 2 nci sınıf sağlık muayenesinden geçerek sağlık sertifikasını almaları halinde ticari amaçlı olmamak kaydıyla uçuş yapabilirler.

Uçuş yeteneklerinin kaybı

MADDE 14- (1) Pilotun sağlık şartlarından dolayı uçuş yeteneğinde balonu emniyetle kullanmaya mani olacak bir eksilme meydana gelmesi halinde, lisans ve sertifikanın vermiş olduğu haklar kullanılamaz.

ICAO üyesi olan ülkeler tarafından tanzim edilen lisansların milli lisansa çevrilmesi

MADDE 15- (1) ICAO üyesi yabancı bir ülkeden lisans almış Türk uyruklu pilotların ülkemizde uçuş yapabilmesi için lisanslarının milli lisansa çevrilmesi gerekir.

(2) Milli lisansa çevrim pilotların sahip oldukları lisansın türüne göre yapılır.

(3) Lisans çevriminde pilotun almış olduğu teorik bilgi ve uçuş eğitim saatleri sahip olduğu lisansa göre milli mevzuatımız çerçevesinde karşılaştırılır. Pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik ders ve uçuş saatlerinin bu Talimatta belirlenen saat ve sürelerin altında kalması halinde öncelikle eksik olan eğitim saatleri yetkili bir FTO'da tamamlanır.

(4) Lisans çevrimi için başvuran pilot adayının yabancı ülkede aldığı eğitimin toplam teorik ders ve uçuş saatleri bu Talimatta belirlenen aynı veya üzerindeyse veya yukarıdaki şekilde tamamlanmışsa, teorik bilgi seviyesinin tespiti için, yetkili FTO tarafından sahip olduğu lisans türünün gerektirdiği yeterlilikleri ölçen teorik bilgi sınavları yaptırılır. Teorik sınavlarda başarılı olan pilotlar kontrol uçuşuna alınırlar. Teorik sınavlar, bu Talimatın 25 inci maddesinde yer alan hükümler uyarınca gerçekleştirilir.

(5) Pilotlar kontrol uçuşunda başarısız olmaları halinde, yeniden kontrol uçuşuna girmeden önce kontrol pilotunun belirleyeceği görev ve sürelerde, yetkili bir FTO bünyesinde eğitim uçuşu yapar.

(6) Bu adaylardan eğitim başlangıcında 7 inci maddenin birinci fıkrasında istenen belgelere ek olarak aşağıdaki belgeler istenir:

- a) İlgili ülkeden almış olduğu lisansın renkli fotokopisi ve yeminli tercümesi,
- b) Pilot kayıt defterinin noter onaylı sureti ve yeminli tercümesi,
- c) İlgili ülkenin havacılık otoritesi tarafından düzenlenen onaylı lisans verme talimatı,
- ç) Eğitim alınan okulun ve eğitmenin yetki belgesi veya öğretmenin lisans fotokopisi,
- d) İlgili okul ve işletme yöneticisi tarafından onaylı eğitim alınan ve uçuş yapılan balona ait uçuş kayıtları,
- e) Eğitim alınan hava aracına ait tescil ve uçuşa elverişlilik belgeleri onaylı fotokopileri ve yeminli tercümeleri gibi bilgiler,
- f) Pasaport fotokopisi veya ilgili makamlardan alınan resmi yazı gibi adayın yurtdışında aldığı eğitim sürelerini gösterir kayıtlar,
- g) İlgili okul tarafından onaylı eğitim süresince alınan yer dersleri ve bu derslerin içeriklerinin noter onaylı fotokopisi ve yeminli tercümesi.

(7) Yetkili FTO eğitim veya dönüşüm işlemleri sonucunda adayın başvuru dilekçesine yukarıda sayılan belgeleri ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Balon pilot lisansı, Genel Müdürlük tarafından düzenlenir.

ICAO üyesi olmayan ülkelerce verilen lisansların milli lisansa çevrilmesi

MADDE 16– (1) ICAO üyesi olmayan devletlerce düzenlenen lisans ve sertifikalar, Türkiye ile ilgili devlet arasında bir anlaşma olması şartıyla çevrilebilir. Bu anlaşmanın temelinde lisans kabulünün karşılıklı olması esas alınır ve ICAO üyesi olmayan devletin eğitim ve test gereksinimlerinin eşit emniyet düzeyinde olması garanti edilir. Yürürlüğe giren herhangi bir anlaşma; ICAO üyesi olan ve olmayan iki devletçe periyodik olarak gözden geçirilir. Böyle bir anlaşma uyarınca değiştirilen bir lisans, değişikliğin dayandırıldığı ICAO üyesi olmayan devleti belirten bir kayıt içerir.

Uçuş süresinin kaydedilmesi

MADDE 17– (1) Balon pilotu olarak uçulan bütün uçuşların ayrıntıları pilot uçuş kayıt defterine düzenli olarak kaydedilir. Pilot uçuş kayıt defteri pilot tarafından tutulur. FTO/işletme tarafından aylık olarak onaylanır ve Genel Müdürlük tarafından yapılacak yıllık lisans/yetki yenileme, süre uzatma işlemleri sırasında ve gerekli görülen diğer durumlarda ibraz edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM Balon Pilot Lisansı

Aranan şartlar

MADDE 18– (1) Başvuru sahibinde aşağıdaki şartlar aranır:

- a) En az 18 yaşını tamamlamış olmak,
- b) En az lise ve dengi okul mezunu olmak,
- c) 6 ncı maddede belirtilen sağlık şartlarını sağlamak.

Teorik dersler

MADDE 19– (1) Balon pilotluğu eğitimi veren uçuş eğitim organizasyonları, hava hukuku, balon genel bilgisi, uçuş performans ve planlama, insan performansı ve limitleri, meteoroloji, seyrüsefer, işletme prosedürleri, yakıt kullanımı, uçuş prensipleri, ilk yardım, haberleşme ve acil durum usulleri derslerini Genel Müdürlük tarafından onaylanmış program çerçevesinde verir.

Kredilendirme

MADDE 20– (1) Uçak veya helikopter ticari pilot lisansına sahip olan ve balon pilotu lisansı almak isteyen pilotlar teorik bilgi eğitiminde; hava hukuku, insan performansı ve limitleri, meteoroloji ve haberleşme derslerinden muaf tutulur ve 19 uncu maddede belirtilen diğer derslerin tamamını alır.

(2) ICAO üyesi olmayan devletlerce düzenlenen lisans ve yetkilerin kredilendirilmesinde, pilotun almış olduğu teorik ve uçuş eğitim saatleri ile genel uçuş saati toplamı Genel Müdürlük tarafından ulusal mevzuatımız çerçevesinde değerlendirilir. Pilotun eksik olan teorik ve uçuş eğitimleri yetkili bir uçuş eğitim organizasyonunda tamamlatılır ve yapılacak olan teorik bilgi ve uçuş sınavlarında başarılı olması halinde lisansı milli lisansa çevrilir.

Eğitim

MADDE 21– (1) Balon hususi pilot lisansı eğitiminde;

a) Yetkili uçuş eğitim organizasyonuna PPL (B) almak için başvuran pilot adayları Genel Müdürlük tarafından onaylanmış kurs programına göre;

- 1) 19 saat çift kumanda uçuş,
- 2) 5 saat yalnız uçuş,
- 3) Bir saat balon pilot lisans PPL (B) kontrol uçuşu olmak üzere, toplam 25 saat uçuş eğitimini tamamlar.

b) Teorik bilgi eğitimi 75 saatten az olmamak üzere Ek-5'te belirtilen Balon Pilotluğu Teorik Eğitim ve Sınav Çizelgesi uyarınca gerçekleştirilir. Teorik bilgi eğitimi ile uçuş eğitimlerini tamamlayan ve yapılacak sınavlarda başarılı olan adaylara sadece amatör ve sportif amaçlı PPL (B) balon pilot lisansı tanzim edilir.

c) Balon PPL (B) eğitimine başlayıp herhangi bir nedenden dolayı 6 aydan fazla süreyle ara verenler tekrar eğitim almak istediklerinde teorik ve uçuş eğitimlerinin tamamını baştan alırlar.

ç) PPL (B) eğitimi en fazla 120.000 cuft büyüklüğündeki balonlar ile yapılır.

d) Özel izin kapsamına giren uçuşlar haricinde, PPL(B) lisansı sahibi pilot en fazla 120.000 cuft büyüklüğündeki balonlarla ve ticari faaliyette bulunmamak kaydıyla uçabilir.

(2) Balon ticari pilot lisansı eğitimi:

a) Adayın yetkili uçuş eğitim organizasyonunda CPL (B) eğitimine başlayabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

- 1) PPL(B) lisansını aldığı tarihten itibaren 6 aylık süre geçmiş olmak,
- 2) En az 10 saat yere bağlı uçuş yapmış olmak,
- 3) En az 10 km'lik bir S/S uçuşu yapmış olmak,
- 4) Deniz seviyesinden asgari 5.000 ft. irtifada olmak üzere bir saat irtifa uçuşu yapmış olmak.

b) PPL (B) eğitimi dâhil toplam 85 saat balon uçuşunu tamamlayan pilotlar CPL (B) eğitimine yetkili FTO tarafından kabul edilir.

c) Eğitime kabul edilen aday, Genel Müdürlük tarafından onaylanmış kurs programına göre yetkili FTO'da 42 saatten az olmamak üzere Ek-5'te belirtilen Balon Pilotluğu Teorik Eğitim ve Sınav Çizelgesi uyarınca teorik bilgi eğitimi alır.

ç) 13 saat çift kumanda uçuşu ve 2 saat CPL (B) kontrol uçuşu, olmak üzere toplam 15 saat uçuş eğitimini ve genel toplamda 100 saat uçuşu tamamlayan balon pilotlarına Ticari Balon Pilot Lisansı CPL (B), A kategorisi balon grup yetkisi ile birlikte Genel Müdürlük tarafından tanzim edilir.

(3) Ticari Balon Pilot CPL (B) lisansına sahip bir pilotun B kategorisi balon grup yetkisi alabilmesi için aşağıdaki gereklilikleri yerine getirmesi gerekir:

a) Balon pilotunun B kategorisi balon grup yetkisi alabilmesi için, A kategorisi balon grup yetkisi almasının üzerinden 6 ay geçmiş olması, bu süre zarfında haiz olduğu grupta:

- 1) 100 saat ticari uçuş yapmış olmak,
- 2) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş bir FTO bünyesinde, ilgili tipte eğitim verme yetkisi olan bir öğretmen pilot nezaretinde, bir saat eğitim uçuşu yapmış olmak,
- 3) Genel Müdürlük tarafından görevlendirilmiş kontrol pilotu ile yapacağı bir saatlik kontrol uçuşunu başarı ile tamamlamış olmak.

b) 425.000 cuft ve üzeri balon yetkisi için ilave olarak, kontrol pilotu ile yapılacak bir saatlik kontrol uçuşunda başarılı olmak.

(4) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen bir FTO'da gece uçuş eğitimi alınmadan gece uçuşu yapılamaz. Gece uçuş eğitimi; 5 saat balon teçhizatı, ışıklandırma, uçuş fiziyojisi, gece şartlarında bölgelerin seçimi ve acil durum usulleri içeren teorik bilgi eğitimi ile 2 saat uçuş eğitimini kapsar.

Yetenek

MADDE 22- (1) Uçuş eğitim organizasyonlarında teorik ve uçuş eğitimlerini tamamlayan müracaat sahibi Genel Müdürlük tarafından belirlenen yetenek testi kontrol formuna göre yetkili kontrol pilotu tarafından sınav ve kontrol uçuşuna tabi tutulur.

İmtiyazlar

MADDE 23- (1) Bu Talimat hükümlerine göre; lisansın haiz olduğu grup yetkisi lisansın ilgili bölümlerinde belirtilir.

Balon uçuş öğretmenliği

MADDE 24- (1) Balon uçuş öğretmenliği eğitimine alınacak pilotların:

- a) Geçerli bir ticari balon pilot lisansına sahip olması ve en az CPL (B) B grup kategorisinde 2 yıllık tecrübeye sahip olması,
- b) 400 saat sorumlu pilot uçuşunu içeren 500 saat toplam balon uçuşuna sahip olması gerekir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen vasıflara sahip olan pilotlar Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş uçuş eğitim organizasyonlarında onaylı eğitim programlarına göre; insan performansı ve limitleri, öğretme ve öğrenme metotları, ölçme ve değerlendirme, eğitim felsefesi derslerini içeren toplam 30 saatlik teorik bilgi eğitimini ve 21 saat çift kumanda uçuşu, 5 saat takım doğrulama uçuşu ve bir saat kontrol uçuşu olmak üzere toplam 27 saat/15 sorti uçuş eğitimini tamamlar. Bu eğitimi tamamlayan balon pilotlarına, yapılacak teorik bilgi ve uçuş sınavlarında başarılı olmaları halinde, Genel Müdürlük tarafından tahditli öğretmenlik yetkisi verilir.

(3) Tahditin kaldırılması için yetkili öğretmen gözetiminde yetkili bir FTO bünyesinde 100 saat eğitim verilmesi ve ilk yalnız uçuşlar hariç en az 5 öğrencinin yalnız uçuşuna nezaret edilmesi gerekir. Tahditli uçuş öğretmenleri PPL (B) uçuş eğitimi verebilirler; CPL (B) uçuş eğitimi verebilmeleri için tahdidin kaldırılması gerekir. Bir balon uçuş öğretmenin balon uçuş öğretmenliği eğitimi verebilmesi için en az 250 saat uçuş öğretmenliği yapmış olmalıdır.

(4) Uçma yetkisinin bulunmadığı kategoride eğitim verilemez.

Sınavlar

MADDE 25- (1) Teorik sınavlarda geçer not 100 puan üzerinden 75'dir. Acil durum usulleri sınavlarında bu not değerlendirmesi 100 üzerinden 100'dür. Sınavlarda başarılı olamayan adaylar başarısız olduğu derslerden yeniden sınava tabi tutulur. Adayların, toplamda en fazla 6 sınav oturumuna katılarak, her bir dersten en fazla dördüncü girişinde derslerin tamamından başarılı olması gerekir. Aksi durumda aday, tüm derslerden başarısız sayılır ve ilk eğitimin % 20'si kadar ilave eğitim aldıktan sonra sınavlara tekrar katılabilir.

Yetenek testi

MADDE 26- (1) Teorik bilgi sınavlarını başarı ile geçen adaylar, Genel Müdürlük tarafından tayin edilen kontrol pilotu tarafından, en az bir saat uçuş yetenek testine tabi tutulur. Kontrol pilotu, bu Talimat'ın 36 ncı maddesinde belirtilen esaslara uygun olarak adayı değerlendirir.

ALTINCI BÖLÜM **Balon Kontrol Pilotluğuna İlişkin Hükümler**

Balon kontrol pilotu

MADDE 27- (1) Balon kontrol pilotu, Genel Müdürlükçe belirlenip yetkilendirilen, yetkilendirildiği balon grup ve kategorilerine uygun lisans ve yetkiye ve bu Talimatta belirlenen diğer niteliklere ve tecrübeye sahip olan bir uçuş öğretmenidir.

Balon kontrol pilotu yetkilendirmesi için ön koşullar

MADDE 28- (1) Balon kontrol pilotluğu yetkilendirmesi için gereken ön koşullar şunlardır:

a) Kontrol pilotları, yetenek testini veya yeterlilik kontrolünü yapmak için görevlendirildikleri lisans ve yetkilere eşdeğer lisans ve yetkilere ait öğretmenlik imtiyazına sahip olmalıdır.

b) Balon kontrol pilotu adayının, 400 saatlik balon öğretmen uçuşu dâhil toplam en az 2000 saatlik uçuşu olmalıdır.

c) Balon kontrol pilotu adayı, Genel Müdürlüğün yetkilendireceği bir kontrol pilotu tarafından yapılacak; brifing, yetenek testi yürütme, aday değerlendirme, test sonu brifingi ve kayıt/dokümantasyonu konularını içeren kontrol pilotluğu kabul testinde başarılı olmalıdır.

Standardizasyon

MADDE 29- (1) Lisansların verilmesi veya tazelenmesi için, kontrol pilotları tarafından, kontrol formlarına derecelendirme, kontrol tarihi, kendi lisansının geçerlilik süresi, lisans numarası ve kontrol sonucu yazılarak imzalanır. Yetenek testi/yeterlilik kontrolü formlarının bir sureti Genel Müdürlüğe gönderilir ve bir sureti de FTO tarafından kontrolü yapılan pilotun dosyasında muhafaza edilir. Kontrol pilotlarının yetki geçerlilik süresi, kontrol pilotluğu için yapılacak kabul testi tarihinden itibaren 3 yıldır. Genel Müdürlüğün kararına bağlı olarak kontrol pilotları, yapılacak kabul testinden sonra, yetki bitim tarihinden itibaren 3 yıl süreyle yeniden yetkilendirilebilirler.

(2) Kontrol pilotları, Genel Müdürlük tarafından bu Talimatın gerekleri, yetenek testleri, yeterlilik kontrolleri ile bunların kayıt ve raporları, kişiye özel bilgilerin korunması, kaza sigortası ve yasal sorumluluklar hakkında bilgilendirilir.

(3) Kontrol pilotlarının listesi Genel Müdürlük tarafından yayımlanır. FTO'lar kendi bünyesinde görev yapan kontrol pilotlarının, görevinden ayrılması halinde, Genel Müdürlüğe 30 gün içinde yazılı olarak bilgi verir.

Balon kontrol pilotlarının yetkilendirilmesi ve yetkinin geçerliliği

MADDE 30- (1) Kontrol pilotları gerekli şartları sağlayan uçuş öğretmenleri arasından Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(2) Gerekli yeterliliğe sahip kontrol pilotu bulunmadığı durumlarda, Genel Müdürlük tarafından, yukarıda belirtilen gereksinimler karşılanmaksızın geçici süreyle kontrol pilotu yetkilendirilebilir.

(3) Kontrol pilotu, alt yapısı ve tecrübesiyle eğitim kurumundaki kıdemli personelin de mesleki saygısını kazanacak kişiler arasından seçilir.

(4) Kontrol pilotlarının yetkilerinin temdit edilebilmesi için, 3 yıllık yetki döneminde, her yıl en az 2 yetenek testi veya yeterlilik kontrolü yapmış olması ve bunlardan bir tanesinin Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş kontrol pilotu gözetiminde olması gerekir.

(5) Balon kontrol pilotları yetkileri aşağıdaki hallerde sona erer:

- a) Kontrol pilotluğunun gerektirdiği şartlardan birini kaybettiklerinde,
- b) Genel Müdürlük tarafından uçuş kontrol yetkileri iptal edildiğinde,
- c) Genel Müdürlük tarafından kontrol pilotluğu yetkileri uzatılmadığında.

Limitler

MADDE 31- (1) Kontrol uçuşları eğitim uçuşu kapsamında değerlendirilir ve uçuş öğretmenlerinin eğitim uçuş saati tahditlerine tabidir.

Kontrol uçuşunun amacı

MADDE 32- (1) Kontrol uçuşunun amacı aşağıda sıralanmıştır:

- a) Pratik uygulama vasıtasıyla adayın istenen bilgi ve beceri seviyesinde olduğuna karar vermek,
- b) Eğitim - öğretim faaliyetlerinin gelişmesine geri bildirimlerle katkıda bulunmak,
- c) Kontrol pilotlarının havacılık ve uçuş disiplini konularında örnek teşkil etmelerini sağlamak suretiyle, havacılık emniyet standartlarının muhafazası ve gelişmesine katkıda bulunmak.

Kontrol standartları

MADDE 33- (1) Kontrol pilotlarının bir kontrol esnasında bu Talimat standartlarını uygular. Bununla beraber kontrol süresince karşılaşılabilecek olumsuz şartlar kontrolün değerlendirilmesi esnasında dikkate alınır.

(2) Kontrol esnasındaki her bir madde tam yapılır ve ayrı ayrı değerlendirilir. Bir maddedeki başarısızlık, o maddenin ait olduğu kısmın da başarısız değerlendirilmesine neden olur.

(3) Kontroldeki herhangi bir maddeyle ilgili sıra dışı performans, diğer maddelerin kontrol pilotu tarafından değerlendirilmesine etki yapmaz.

(4) Kontrol programı/takvimi mücbir sebepler dışında değiştirilmez.

(5) Kontrol pilotu, uçuş öncesi brifingde adaydan beklenenleri ve kontrol uçuşu formundaki limitleri belirtir.

(6) Kontrol başarısız tamamlandığında veya yarım kaldığında kontrol pilotu, adaya başarısız olan kısımlara ait gerekçeleri anlatır. Başarısız olan veya yarım bırakılan yetenek/yeterlilik testlerinden sonra kontrol pilotu daha sonraki kontrollerde adaya yardımcı olacak tavsiyelerde bulunur.

(7) Uçuş sonu brifingi esnasında, kontrol pilotunun değerlendirmesi hakkındaki herhangi bir yorum veya anlaşmazlık kontrol pilotu tarafından kontrol raporuna kaydedilerek kendisi ve aday tarafından imzalanır.

Kontrol pilotunun hazırlığı

MADDE 34- (1) Kontrol pilotu, sadece şahsi hazırlığıyla kalmaz, kontrol uçuşu ile ilgili tüm hazırlıklara her yönüyle nezaret eder.

(2) Kontrol pilotu bu Talimat gerekleriyle uyumlu bir kontrol uçuşu planlar. Sadece kontrol formlarında yer alan görevler yaptırılır.

Kontrol pilotluğu yaklaşımı

MADDE 35- (1) Kontrol pilotu, dostça ve rahatlatıcı bir atmosfer yaratır ve uçuş emniyetini ön planda tutar. Kontrol esnasında olumsuz ve rahatsız edici bir yaklaşım sergilemez. Uçuş esnasında olumsuz yorumlar ve eleştiriler yapmaz, bütün değerlendirmeleri uçuş sonu brifingine bırakır.

Değerlendirme sistemi

MADDE 36- (1) Adayın emniyetli ve istikrarlı bir uçuş yapmasına dikkat edilir.

(2) Balon kontrol pilotu, uçuş emniyetini tehdit eden bir faktör oluşmadığı takdirde o safha için gereken bütün hareketleri kontrol etmeyi hedefler. Ancak uçuş emniyetini tehdit eden bir durumun oluşması halinde kontrolü sonlandırabilir. Kontrole ilişkin sonuçlar aşağıdaki gibidir:

a) "Başarılı"; eğer aday kontrole tabi tutulduğu tüm alanlarda istenen seviyede bilgi ve beceriyi, belirlenen toleranslar içinde sergilediyse aday/pilot kontrolü geçmiştir. Adayın başarılı kabul edilmesi için tabi tutulduğu kontrolden alınabilecek toplam puanın en az %75'ini; acil durumun kontrollerinde ise alınabilecek toplam puanın %100'ünü almış olmalıdır.

b) "Başarısız"; aday pilotun kontrolü geçemediğini ifade eder. Başarısızlık aşağıdakilerden biri sebebiyle ortaya çıkması halinde aday/pilot kontrolü kaybetmiştir. Bu durumda daha önceden Genel Müdürlük tarafından onaylanmış olan usuller takip edilir:

- 1) Meteorolojik nedenler hariç olmak üzere uçuş kontrol toleranslarının aşılması,
- 2) Bir görev tamamlanmasına rağmen; uçuş emniyetinin, bir kuralın veya yönergede belirtilen usullerin ihlal edildiğinin ya da uygulama eksikliğinin veya sert kumandaların tespit edilmesi,
- 3) Gerekli bilgi seviyesine ulaşamadığının tespit edilmesi,
- 4) Gerekli seviyede uçuşa hâkimiyetinin sergilenmemesi,
- 5) Emniyet açısından kontrol pilotu tarafından müdahale edilmek zorunda kalınması.

(3) Hava durumu, notamlar, şartlarda değişiklikler ve teknik sebepler gibi dış etkenlerden dolayı test yarım kalmışsa rapor formunun ilgili kısmına testin yarım kalma sebebini belirten gerekli açıklama yazılır. Test, şartların normale dönmesini takiben en kısa

zamanda tekrarlanır. Bu durumda önceki testte incelenmiş konular tekrar incelenmez. Genel Müdürlüğe her 2 testin sonucunda düzenlenen formlar birlikte gönderilir.

(4) Bir kontrolde başarısız olan aday/pilotun tekrar kontrole alınması durumunda yapılacak kontrol yine tüm konuları kapsar. Kontrolde başarısız olan bir aday, aynı kontrol pilotu tarafından tekrar kontrole alınmaz. Tekrarlanan kontrol için ilgili uçuş eğitim organizasyonu dışından bir kontrol pilotunun görevlendirildiği durumlarda Genel Müdürlük tarafından belirlenen ücret tarifesi geçerlidir.

(5) Kontrol pilotu değiştirilerek 2 kez başarısız olan aday, kontrole tabi tutulduğu lisans/yetki için öngörülen eğitimi yeniden alır.

Kontrol metodu ve içeriği

MADDE 37- (1) Bir kontrolden önce balon kontrol pilotu; balonun, o kontrolde aranacak hususları gerçekleştirmeye uygunluğunu tespit eder.

(2) Kontrol uçuşu, uçuşun gerçekleştirildiği balonun uçuş el kitabındaki limitler dâhilinde ve bu Talimat gereklerine uygun olarak icra edilir.

a) Bir kontrol/test aşağıdaki bölümlerden oluşur:

- 1) Sözlü sınav,
- 2) Uçuş öncesi brifing,
- 3) Uçuş görevleri,
- 4) Uçuş sonu brifing.

b) Sözlü sınav aşağıdakileri kapsamalıdır:

- 1) Hava aracı genel bilgisi ve performans,
- 2) Planlama ve operasyonel usuller,
- 3) Acil durum usulleri,
- 4) Diğer ilgili hususlar.

c) Uçuş öncesi brifing aşağıdakileri kapsamalıdır:

- 1) Kontrol sırası,
- 2) Yükleme planı,
- 3) Uçuş Emniyeti konuları.

ç) Uçuş görevleri; kontrol formundaki tüm hareketleri kapsar. Yapılmayacak olanlar bildirilir.

d) Uçuş sonu brifingi, uçuş ile ilgili tüm değerlendirmeleri kapsar.

Adayın değerlendirilmesi

MADDE 38- (1) Kontrolün değerlendirilmesine, mümkün olduğunda adayın uçuş öğretmeni de katılır.

(2) Uçuş kontrolünün uygulanabilir bir uçuş senaryosuna göre olması istenir. Balon kontrol pilotu, adayın/pilotun kafasını karıştırmayacak ve uçuş emniyetini riske atmayacak senaryoları uyguladır.

(3) Balon kontrol pilotu, kontrol esnasında uçuş sonu brifinginde kullanılmak üzere değerlendirme kaydı tutar.

(4) Balon kontrol pilotu, uçuşta ATC talimatları veya diğer şartlar nedeniyle oluşabilecek değişikliklere karşı esnek olur.

(5) Planlanan kontrole göre bazı değişikliklerin ortaya çıkması halinde balon kontrol pilotu, adayın/pilotun bu değişiklikleri anladığı ve kabul ettiğinden emin olamaması halinde, uçuş kontrolü sonlandırılır.

(6) Balon kontrol pilotu tarafından yetersiz değerlendirilen bir aday/pilot devam etmeme kararını seçerse, aday/pilot yapmaya yanaşmadığı kısımlardan/görevlerden de başarısız olarak değerlendirilir.

(7) Balon kontrol pilotu tarafından, herhangi bir görev veya usul aday/pilota tekrar ettirilebilir.

(8) Balon kontrol pilotu, uçuşun herhangi bir safhasında, adayın/pilotun bütün kontrole yeniden girmesi gerektiği kanısıyla, kontrolü sonlandırabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Balon Uçuş Eğitim Organizasyonuna İlişkin Hükümler

Balon uçuş eğitim organizasyonu yetkisi

Madde 39- (1) Milli Eğitim Bakanlığında özel kurs açma izni ve Genel Müdürlükten Balonla Hava Taşıma İşletmeleri Talimatı (SHT-Balon) uyarınca işletme ruhsatı almış olan tüzel kişiler ile 06/11/1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca kurulmuş yükseköğretim kurumları; Genel Müdürlükten yetki almak sureti ile balon uçuş eğitim organizasyonu kurabilirler. Yetki belirli şartlara ve süreye bağlanabilir.

(2) Milli güvenliğin veya kamu düzeninin tehlikeye girebileceği durumlarda gerçek ve tüzel kişi kurucu ortakları, mevcut gerçek ve/veya tüzel kişi hissedarları ile tüzel kişi hissedarların dolaylı paya sahip gerçek kişi hissedarları, tüzel kişiliğini temsile yetkili yöneticileri; taksirli suçlar ile kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlara çevrilmiş veya aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ağır hapis veya 5 yıldan fazla hapis, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca 3 yıldan fazla hapis, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu gereğince hürriyeti bağlayıcı ceza ile cezalandırılmış olması veya mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma, Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlarından, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan, milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarına karşı suçlar ile casusluk, yabancı devletle olan ilişkilere karşı suçlardan, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 üncü maddesinde yer alan nakliye ve muhabere vasıtaları aleyhindeki suçlar ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 223 üncü maddesinde yer alan ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından kesin hüküm ile mahkum olmuş olması halinde izin verilmez.

Yetki belgesi talebi

MADDE 40- (1) Ön izin yazısında belirtilen bütün hazırlık ve çalışmalarını tamamlayan müracaat sahibi, istenilen bilgi ve belgeleri kapsayan ve aşağıda belirtilen uçuş eğitimi yetki belgesi talep dosyasını Genel Müdürlüğe sunar:

- a) Genel Müdürlük internet sitesinde yayınlanan başvuru formu,
- b) Uçuş eğitim organizasyonunun unvanı ve adresi,
- c) Uçuş eğitim organizasyonunun teşkilat yapısı,
- ç) Milli Eğitim Bakanlığınca tanzim edilmiş pilot yetiştirme özel kursu açma belgesi veya 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca alınmış yükseköğretim kurumu kuruluş kararı,
- d) Balonla hava taşımacılığı yapan ticari, genel ve sportif havacılık işletmelerinden Genel Müdürlük tarafından verilen işletme ruhsatı; 2547 sayılı YÖK Kanunu uyarınca kurulmuş yükseköğretim kurumlarından işletme ruhsatı veya işbirliği yapılan işletmeye ait işletme ruhsatı,
- e) Eğitim, işletme ve kalite el kitapları,
- f) Uçuş eğitim organizasyonunun mali tablosu,
- g) Organizasyon yapısında görev alacak yönetici personel isimleri ve bunlar hakkında tanzim edilmiş Form-4,
- ğ) Eğitimin yapılacağı tesislere ilişkin bilgiler,
- h) Uçuş ve teorik eğitimde kullanılacak doküman ve yardımcı eğitim araç gereçlerin listesi.

Balon uçuş eğitim yetki talebinin incelenmesi

MADDE 41- (1) Eğitim yetki talep dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenir ve karara bağlanır. İnceleme sonucu ve karar, en geç 60 gün içerisinde yazılı olarak müracaat sahibine bildirilir. Eğitim yetki talep dosyasının incelenmesi sonucunda verilen bilgilerin yeterli bulunmaması veya değerlendirme sonucunun olumsuz olması halinde, eksiklikler ve uygun görülmeyen konular ile sebepleri ayrıntılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

Balon uçuş eğitimi yetki belgesi

MADDE 42- (1) Uçuş eğitim yetki belgesi talep dosyasının bu Talimat kapsamında incelenmesi sonucunda talep Genel Müdürlükçe uygun görülürse, balon uçuş eğitim organizasyonu Genel Müdürlükçe yerinde inceleme ve denetlemeye tabi tutulur. Balon uçuş eğitim organizasyonunun yapılan denetleme ve incelemeler sonucunda yeterli bulunması durumunda, balon uçuş eğitim organizasyonuna başlangıç olarak bir yıl süreyle uçuş eğitim yetki belgesi verilir. Bu sürenin sonunda işletme tarafından talep edilmesi halinde yapılacak olan denetim sonucuna göre bu yetki Genel Müdürlüğün takdirinde 3 yıla kadar uzatılabilir. Uçuş eğitim organizasyonları, bu yetki belgesinde belirtilen esaslar ve yetkiler içerisinde uçuş ve teorik bilgi eğitimi verir.

Balon uçuş eğitim organizasyonun yapısı

MADDE 43- (1) Balon uçuş eğitim organizasyonu, Genel Müdürlük onayına tabi olmak üzere bünyesinde sorumlu müdür, eğitim müdürü, kalite yöneticisi ve SMS yöneticisi görevlendirir.

(2) Organizasyon bünyesinde ayrıca eğitim faaliyetinin büyüklüğüne bağlı olarak yeterli sayıda, idari büro elemanları, öğretmen pilotlar, teorik ders öğretmenleri, balon bakım personelleri bulundurulur.

(3) Uçuş eğitim organizasyonları, bu Talimattaki gereklilikleri taşıması şartı ile başka işletmelerde ve/veya uçuş eğitim organizasyonlarda görev alan personelleri, bünyesinde görevlendirebilir.

Sorumlu müdür

MADDE 44- (1) Sorumlu müdür, eğitimin istenilen standartta yürütülmesinden ve organizasyonun mali kaynağının idaresinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Sorumlu müdür aşağıdaki nitelikleri haiz olmalıdır:

- a) Eğitim alanında yöneticilik tecrübesine sahip olmak,
- b) Temel sivil havacılık kuralları ve balonla hava taşımacılığına ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında bilgi sahibi olmak.

(3) Sorumlu müdür aşağıdaki hususlardan sorumludur:

- a) Organizasyonun Talimat hükümlerine uygun yürütülmesini sağlamak,
- b) Organizasyonun mali kaynağını yürütmek,
- c) Genel Müdürlük ve diğer kurum ve kuruluşlar ile ilişkileri yürütmek,
- ç) Organizasyonun birimleri ve her düzeydeki personel üzerinde gözetim ve denetim yapmak,
- d) Organizasyonun öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasını ve geliştirilmesini temin etmek,
- e) Kalite birimi tarafından tespit edilen uygunsuzluklar için ilgili bölümlerin düzeltici/önleyici işlemler yapmasını temin etmek, kalite gözden geçirme toplantıları düzenlemek.
- f) Eğitimin istenen standartta yürütülebilmesi için yeterli mali kaynağa sahip olduğunu Genel Müdürlüğe raporlamak ve takip etmek.

Eğitim müdürü

MADDE 45- (1) Eğitim Müdürü, uçuş ve teorik bilgi eğitimlerinin bu Talimatta hükümleri dâhilinde verilmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Eğitim Müdürü aşağıdaki nitelikleri haiz olmalıdır:

- a) Verilen eğitim ile ilgili halihazırda veya geçmişte CPL(B) B kategorisi yetkisine sahip, 3 yıllık tahditsiz balon öğretmenlik yetkisi tecrübesine sahip olmak,
- b) Balon öğretmenlik yetkisi ile birlikte asgari ön lisans mezunu veya 500 saatin üzerinde öğretmen uçuşu yapmış olmak,
- c) Temel sivil havacılık ve balona dair ulusal ve uluslararası mevzuat hakkında bilgi sahibi olmak.

(3) Eğitim Müdürü aşağıdaki hususlardan sorumludur:

- a) Eğitim programının hazırlanmasından ve icrasından,

- b) Eğitim materyallerinin hazırlanmasından ve güncel tutulmasından,
- c) FTO bünyesinde yapılacak sınavlardan,
- ç) Öğretmenlerin seçiminden, eğitimlerinden ve eğitimlerinin güncel tutulmasından,
- d) Eğitim personelinin dosyalarının muhafaza edilmesinden,
- e) Pratik ve teorik bilgi eğitimlerinin entegrasyonunun sağlanmasından,
- f) Kursiyerlerin bireysel ilerleme ve gelişiminin takibinden,
- g) Tüm güvenlik önlemlerinin alınmasından,
- ğ) Balon bakımlarının takibinden,
- h) Uçuş standardizasyonlarının sağlanmasından.

Kalite yöneticisi

MADDE 46- (1) Kalite yöneticisi, uçuş ve teorik bilgi eğitimlerinin bu Talimatta belirlenen esas ve usuller dâhilinde yürütülmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Kalite yöneticisinin, en az ön lisans mezunu olması, toplam kalite yönetimi ile kuruluş içi kalite denetimleri konularında eğitim almış olması ve en az 2 yıl havacılık alanında tecrübeye sahip olması gerekir.

(3) Kalite yöneticisi aşağıdaki hususlardan sorumludur:

- a) Kalite sisteminin oluşturulmasından,
- b) Kalite için denetleme planının oluşturulması ve oluşturulan denetleme planının yürütülmesinden,
- c) Kalite denetimlerinin yapılmasından,
- ç) Denetleme sonucu elde ettiği bulguların düzeltilmesi faaliyetlerinin takibinden,
- d) Kalite sistemine ilişkin evrakların muhafaza edilmesinden.

SMS yöneticisi

MADDE 47- (1) SMS yöneticisi uçuş eğitim organizasyonunda emniyet yönetim sistemini kurmaktan ve yönetmekten Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) SMS yöneticisinin, en az ön lisans mezunu olması ve emniyet yönetim sistemi ile ilgili eğitim almış olmalıdır.

Uçuş öğretmenleri

MADDE 48- (1) Uçuş öğretmenleri, Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş Talimat, standart ve uçuş eğitim organizasyonlarının iç düzenlemeleri çerçevesinde adaylara verilecek olan uçuş eğitimlerinin yürütülmesinden ve adayların bireysel ilerlemesinden eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(2) Uçuş öğretmenleri aşağıdaki nitelikleri haiz olmalıdır:

- a) 21 yaşını tamamlamak,
- b) Eğitim verilen dil anadili değil ise eğitim dilinde B1 seviyesine sahip olduğunu belgelemek,
- c) Verilen eğitim ile ilgili lisans ve öğretmenlik yetkisine sahip olmak.

Teorik bilgi ders öğretmenleri

MADDE 49- (1) Teorik bilgi öğretmenleri, eğitim müdürü tarafından belirlenen konularda bu Talimatta belirlenen kalite standartlarında eğitim vermekten, adayların bireysel ilerlemelerini izlemekten, eğitim materyallerinin hazırlanmasından ve güncel tutulmasından eğitim müdürüne karşı sorumludur.

(2) Teorik bilgi öğretmenleri aşağıdaki nitelikleri haiz olmalıdır:

- a) 21 yaşını tamamlamak,
- b) Asgari lisans mezunu olmak veya geçerli ticari balon pilotu lisansına sahip olmak,
- c) Uçuş öğretmeni olmayan pilotlar için eğiticinin eğitimi sertifikasına sahip veya yükseköğretim mevzuatı uyarınca tam zamanlı öğretim elemanı olarak atanmak,
- ç) Eğitim verilen dil anadili değil ise eğitim dilinde B1 seviyesine sahip olduğunu belgelemek,
- d) Vereceği dersle ilgili kurs bitirme belgesi veya mezun olduğu yükseköğretim kurumundan alınmış onaylı ders dökümü veya bu dersle ilgili sivil havacılık meslek grubunda çalıştığını belgelemek,
- e) Eğitim verecekleri konuda geliştirdikleri materyaller ile eğitim müdürüne yapılacak ve kayıt altına alınacak sunumda öğretim yöntemlerinden yararlanma, zamanı etkili kullanma, öğrenci ile iletişim kurabilme, açık anlaşılır ve doğru bir dil kullanma, bilgisini güncel tutma, ders için kaynak gösterme, beden dilini düzgün kullanma gibi temel öğretmenlik nitelik ve becerilerine sahip olduğunu kanıtlamak.

Finansal kaynaklar

MADDE 50- (1) Uçuş eğitim organizasyonu eğitimin istenen standartta yürütülebilmesi için yeterli mali kaynağa sahip olduğunu Genel Müdürlüğe sunar.

Eğitim el kitabı

MADDE 51- (1) Uçuş eğitim organizasyonunca, verilecek her eğitim için eğitim programı geliştirilir. Bu programda, uçuş ve teorik bilgi dersleri haftalık veya safha olarak maddeler halinde sıralanır. Eğitim programının ayrıntıları, standart görev listesi ve müfredat özeti eğitim el kitabının içeriğinde yer alır. Eğitim el kitabı içeriği Ek-1'e uygun olarak hazırlanır.

(2) Genel Müdürlük tarafından onaylanmayan eğitim el kitabı ve eğitim programı geçerlik kazanmaz.

İşletme, kalite ve SMS el kitabı

MADDE 52- (1) Uçuş eğitim organizasyonları, işletme, kalite ve SMS el kitaplarını hazırlayarak Genel Müdürlüğün onayına sunar. İşletme el kitabı içeriği Ek-2, kalite el kitabı içeriği Ek-3, SMS el kitabı içeriği Ek-4'e uygun olarak hazırlanır.

Kayıtlar

MADDE 53 - (1) Uçuş eğitim organizasyonları, aşağıda belirtilen kayıtları en az 5 yıl süre ile muhafaza eder ve Genel Müdürlük tarafından istenildiğinde tüm eğitim kayıt ve raporlarını sunar:

- a) Her bir aday için, verilen tüm eğitimlerin detaylarını içeren dosya,
- b) Öğretmen değerlendirmeleri, uçuş testleri ve teorik bilgi sınavlarının sonuçları,

- c) Her bir aday için detaylı ve düzenli bireysel tekâmül raporları,
- ç) Adaya/pilota ait lisans, sağlık muayenesi geçerlilik tarihleri gibi bilgiler,
- d) Genel Müdürlük ile yapılan yazışmalar.

Balon uçuş eğitiminde kullanılacak hava araçları

MADDE 54- (1) Uçuş eğitim organizasyonları, uçuş eğitimlerinde Genel Müdürlük tarafından verilen eğitime uygun özellikte asgari 2 adet olmak üzere organizasyonun büyüklüğüne göre yeterli sayıda hava araçlarını işletmelerinde bulundurur.

(2) 2547 sayılı Kanun kapsamında eğitim vermekte olan Yükseköğretim Kurumları, balonla havacılık faaliyetinde bulunma ruhsatına sahip işletmelerle protokol yaparak eğitim verebilirler.

(3) Balon uçuş eğitim organizasyonları, ilgili mevzuatta belirlenen esaslar çerçevesinde öngörülen şekilde ve belirtilen limitlerde yolcu, öğrenci, mürettebat ve üçüncü şahıs mali mesuliyet sigortasını yaptırır ve bir nüshasını Genel Müdürlüğe sunar. Sigortanın yaptırılmamasından kaynaklanan adli ve idari tüm hususlardan balonu işletmesinde bulunduran kurum/kuruluş sorumludur. Genel Müdürlük sigorta yükümlülüğü yerine getirilmediği tespit edilen durumlarda balonları uçuştan men edebilir.

(4) Bu Talimattaki gereklilikleri taşıyan uçuş eğitim organizasyonları başka işletmelerin ve/veya uçuş eğitim organizasyonlarının filosunda yer alan balonları; işletme ve/veya uçuş eğitim organizasyonu ile karşılıklı anlaşma sağlanması şartıyla ve uçuş eğitim organizasyonu bünyesinde sadece eğitim amaçlı olarak kullanabilirler. Uçuş eğitim organizasyonları söz konusu balonları Genel Müdürlüğe bildirir.

Yer eğitimi ve operasyon tesisleri

MADDE 55- (1) Uçuş eğitim organizasyonları verecekleri uçuş ve teorik bilgi eğitimleri esnasında aşağıda belirtilen tesisleri organizasyon yapısı içerisinde bulundurur:

- a) İnternet erişimi, bilgisayar, projeksiyon cihazı veya yeterli büyüklükte televizyon ya da akıllı tahta bulunduğu ve teorik derslerin yapıldığı sınıflar,
- b) Pilotlar ve öğretmenlere ait çalışma odaları,
- c) Uçuş planlama ve brifing odası,
- ç) Öğrenci işleri, mali işler gibi idari birimler,
- d) Evrak ve kontrollü dokümanların muhafaza edildiği arşiv alanı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahditler, Gözetim ve Denetim

Tahditler

MADDE 56- (1) Balon pilotları, adayları ve öğretmen pilotlar bu Talimat esasları dâhilinde yapacağı eğitimler ve uçuşlar ile ilgili sınırlamalar aşağıda belirtilmiştir:

a) Günlük uçuşlar 6 saat uçuş süresini geçemez. Günlük 6 saat olan uçuş süresi sınırlaması; rekor denemeleri ve yarışma uçuşlarında Genel Müdürlüğün iznine bağlı olarak aşılabilir.

b) Uçuş öğretmenleri, eğitim uçuşunda günlük 4 saat uçuş süresini geçemez.

c) Kursiyerler, eğitim uçuşunda günlük 3 saat uçuş süresini geçemez.

ç) Eğitim esnasında balonun şişirilip yerden yükselmeye başladığı andan söndürülünceye kadar geçen süre içerisinde balonda bulunan telsiz, gps, flytec, telefon gibi muhabere cihazları kapatılamaz.

d) Balon pilotu aşağıdaki durumlarda uçuş yapamaz:

1) Sağlık sertifikasının veya lisansının geçerlilik süresi dolduğunda,

2) Alkol, opioids, cannabinoids, yatıştırıcı, uyku getirici, kokain, tiner gibi maddeler alındığında,

3) Herhangi bir rahatsızlık nedeniyle rapor aldığı anda,

4) Genel Müdürlükten yetkili hastanelerden, kullanımında uçuş becerisi üzerinde olumsuz etkisi olmadığına dair rapor olmadıkça düzenli ilaç tedavisine devam ettiğinde.

5) Ayrıca, tüple suya dalış yapanlar dalışın tamamlanmasını müteakip 24 saat, alkol alınmasını müteakip 8 saat, kan bağışında bulunulmasını müteakip 72 saat, aşı yaptırılmasını müteakip 24 saat geçmeden uçuş yapamazlar.

e) Teorik dersler en fazla 12 öğrenci ile yapılabilir.

f) Bu Talimatta belirtilen teorik ders saatleri 60 dakika üzerinden hesaplanır. Eğer her bir ders 60 dakikanın altında verilecek ise, 60 dakika olarak hesaplandığında ortaya çıkan toplam süreye ulaşılabilecek şekilde ders saatleri arttırılır.

Gözetim ve denetim

MADDE 57- (1) Bu Talimat hükümlerinin uygulanmasına yönelik denetim, her bir uçuş eğitim organizasyonu için bir yıl içerisinde en az bir kere periyodik olarak yapılır. Bu denetlemelerde eğitim müfredatı ve kayıtları, pilotların uçuş kayıtları, kalite sisteminin işleyişi ve Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen diğer hususlar kontrol edilir.

(2) Periyodik olarak yapılan denetlemelerin dışında Genel Müdürlük denetleme ve inceleme yapabilir.

(3) Genel Müdürlük, gerektiğinde uçuş eğitim yetkisi verdiği FTO'ların kurs standartlarının yeterliliğini kontrol etmek için, gerek uçuş gerekse teorik dersleri için kontrol pilotu görevlendirebilir.

(4) FTO'lar, kontrol formlarında belirtilen hususları istendiğinde Genel Müdürlüğün görevlendirdiği yetkililere sunar.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluklar

MADDE 58- (1) Bu Talimatta belirtilen hususların uygulanmasından ve oluşabilecek aksaklıkların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınmasından; uçuş işletmeleri, uçuş eğitim organizasyonları, ilgili yöneticiler, balon uçuş öğretmenleri, balon pilotları, pilot adayları ve bakım personeli Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

Aykırı davranışlar ve idari yaptırımlar

MADDE 59- (1) Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılan veya yetkilendirilen pilot, sivil havacılık personeli, eğitim organizasyonu, havacılık işletmeleri yönetici personeli veya yetkililerinden bu Talimatta belirtilen kurallara uymayanlara aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır:

a) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen FTO'ların, bu Talimatta belirlenen asgari yeterliliklerin tamamını veya bir kısmını karşılamadığının veya kaybettiğinin tespit edilmesi halinde, eğitim yetkileri, uygun hale getirilinceye kadar askıya alınır, askıya alınma tarihinden itibaren 3 ay içerisinde asgari yeterlilikler yerine getirilmediği takdirde eğitim yetkileri iptal edilir.

b) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen FTO'lar yetkili kılındıkları eğitimleri Genel Müdürlük'den onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermemesi halinde, ilgili FTO yazılı olarak uyarılır. Tekrarı halinde eğitim yetkileri askıya alınır, 3 ay içerisinde eksikliklerin giderilmemesi durumunda eğitim yetkilerinin bir kısmı veya tamamı iptal edilir.

c) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen FTO'larda yapılması planlanan yönetici personel değişikliğinin en az 10 gün önceden Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması, ayrılan bir yöneticinin en fazla 10 gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilmemesi, ayrılan bir yönetici personelin yerine en fazla 15 gün içinde atanacak yeni yönetici personelin Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması halinde FTO'nun yetkisi yönetici personel tamamlanıncaya kadar askıya alınır, 3 ay içerisinde yönetici personel tamamlanmadığı takdirde de iptal edilir.

ç) Bu Talimatta belirtilen eğitim programlarını hazırlamayan, eğitimleri Genel Müdürlükten onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermeyen FTO'larda görevli eğitim müdürünün ve uygunluğuna göre kalite sorumlusu yazılı olarak uyarılır, tekrarında yönetici onay belgesi iptal edilir. Sorumlu yönetici personelden herhangi birisinin yönetici onay belgesinin Genel Müdürlük tarafından ilk kez iptal edilmesi halinde bu yönetici en az bir yıl süreyle, ikinci kez iptali halinde ise süresiz olarak havacılık işletmelerinde veya eğitim organizasyonlarında yönetici personel olarak görev alamaz.

d) Bu Talimat hükümlerine göre lisanslandırılan veya yetkilendirilen pilotlar, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmamaları veya uçuş disiplinsizliğinde bulunmaları halinde, Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre, pilot lisansları 7 günden 3 aya kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde aynı ya da benzer uygunsuzluğun tekrarlanması halinde ise pilot lisansları bir yıllığına askıya alınır. Lisansı bir yıllığına askıya alınmış kişilerin bir kez daha lisansının bu madde çerçevesinde askıya alınmasını gerektirecek harekette bulunmaları halinde lisansları bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Uçuş emniyetini ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak ihlal edenlerin lisansları bu sürelerle tabi olmaksızın, bu maddenin ikinci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

f) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen uçuş öğretmenlerinin, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmadıklarının tespiti halinde Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre, öğretmenlik yetkileri bir aydan bir yıla kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde aynı ya da benzer uygunsuzluğun tekrarlanması halinde ise öğretmenlik yetkileri bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Bu imtiyazlarını ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak uygunsuz kullananların öğretmenlik yetkileri ve gerekli görülmesi halinde lisansları bu sürelerle tabi olmaksızın, bu maddenin ikinci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

g) Bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen kontrol pilotlarının, bu Talimatta belirtilen imtiyazlarını uygun kullanmadıklarının tespiti halinde, Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak bir değerlendirme komisyonunun tespit edeceği kusur derecesine göre kontrol pilotluğu yetkileri bir aydan bir yıla kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde aynı ya da benzer hareketin tekrarlanması halinde ise kontrol pilotluğu yetkileri bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Bu imtiyazlarını ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak uygunsuz kullananların kontrol pilotluğu yetkisi ve gerekli görülmesi halinde öğretmenlik yetkisi ve lisansları bu sürele tabi olmaksızın, bu maddenin ikinci fıkrasına göre oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararı ile iptal edilir.

ğ) Değerlendirme komisyonu tarafından bu madde kapsamında hakkında 15 gün veya üzerinde süre ile idari yaptırım uygulanmasına karar verilen yabancı pilotların validasyon belgesi yenilenmemek üzere iptal edilir ve pilot lisansını düzenleyen sivil havacılık işletmesine bilgi verilir.

(2) Bu maddede düzenlenen idari yaptırımlar, bu Talimat hükümlerine göre yetkilendirilen pilot, uçuş öğretmeni, kontrol pilotu ve sorumlu yönetici personel hakkında Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak değerlendirme komisyonunun teklifi ve Genel Müdür onayı ile uygulanır. Değerlendirme komisyonu; biri pilot ve biri teknik denetçi olmak üzere asgari 3 Genel Müdürlük personelinden oluşur.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Talimatın yayımından önce Genel Müdürlükten yetki almış FTO'lar organizasyon yapılarını ve el kitaplarını 30/06/2015 tarihine kadar bu Talimat hükümlerine uygun hale getirmezlerse yetkileri askıya alınır, 3 aylık askı süresinde gereklilikleri sağlamadıkları takdirde yetkileri iptal edilir.

Talimatta geçmeyen hususlar

MADDE 60- (1) Bu Talimatta bulunmayan hususlarda, yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri ve uluslararası havacılık kuralları çerçevesinde işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 61- (1) Bu Talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

(2) Bu Talimatın yürürlüğe girmesi ile 11/04/2012 tarihli Balon Pilotluğu Lisanslandırma Esasları Talimatı SHT-1E Revizyon-2 yürürlükten kalkar.

Yürütme

MADDE 62- (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

BALON FTO'LARI İÇİN STANDART EĞİTİM EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
  - 0.6.1 Genel Bilgi
  - 0.6.2 Sayfa Dizaynı
  - 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
- 0.7 Dağıtım Listesi
- 0.8 Öğretim ve Eğitim Kadrosu (Bütün teorik ve uçuş öğretmenlerinin hangi derste görevli olduğunu gösterir liste)

BÖLÜM-1 EĞİTİM PLANI

- 1.1 Eğitimin Amacı (Eğitimin sonunda öğrenciden ne yapmasının beklendiği, istenen performansın seviyesi ve eğitimin hedefi)
- 1.2 Eğitime Başlama Şartları
  - 1.2.1 Yaş
  - 1.2.2 Eğitim Seviyesi (Lisan Dahil)
  - 1.2.3 Sağlık Şartları
  - 1.2.4 Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün koyduğu ilave şartlar
- 1.3 Kazanılmış Tecrübelerin Kredilendirilmesi
- 1.4 Eğitim Konuları
- 1.5 Zaman Skalası Her Konu İçin Haftalık (Konuların zamanlamasının entegrasyonu ve kursun düzenlenmesi)
- 1.6 Eğitim Programı
  - 1.6.1 Uçuş ve Yer Dersleri İçin Günlük ve Haftalık Programların Düzenlenmesi
  - 1.6.2 Olumsuz Hava Koşulları Programı
  - 1.6.3 Öğrenciler İçin Günlük, Haftalık, Aylık Olarak Uçuş, Teorik Bilgi ile İlgili Azamı Zaman Tahdidi
  - 1.6.4 Öğrenciler İçin Görev Süreleriyle İlgili Kısıtlamalar

- 1.6.5 Eğitimin Çeşitli Safhalarında Tek ve Çift Kumanda Uçuş Süreleri
- 1.6.6 Her Hangi Bir Gün/Gece En Fazla Uçuş Süresi, Her Hangi Bir Gün/Gece En Fazla Eğitim Uçuş Sayısı
- 1.6.7 Görev Süreleri Arasında Minimum Dinlenme Süreleri
- 1.7 Eğitim Kayıtları
  - 1.7.1 Kayıtların ve Dokümanların Güvenliği İçin Konulmuş Kurallar
  - 1.7.2 Öğrenci Devam Kayıtları
  - 1.7.3 Saklanılacak Olan Eğitim Kayıtlarının Formu
  - 1.7.4 Kayıtları ve Öğrencilerin Logbooklarını Kontrol Etmekten Sorumlu Kişiler
  - 1.7.5 Kayıtların Ne Şekilde Ve Hangi Sıklıkta Kontrol Edileceği
  - 1.7.6 Eğitim Kayıtlarının Girdilerinde Standardizasyon
  - 1.7.7 Logbook'ların Nasıl Yazılacağı Hakkındaki Kurallar
- 1.8 Uçuş Emniyeti
  - 1.8.1 Kişisel Sorumluluklar
  - 1.8.2 Gerekli Tatbikatların Yapılması
  - 1.8.3 Acil Durum Uygulamaları (Hangi sıklıkta yapılacağı)
  - 1.8.4 Her Safhada Emniyet ve Standardizasyonu Artırmak Amacıyla Yapılacak “Dual Checklerin” Sıklığı ve Sayısı
  - 1.8.5 İlk Yalnız Gündüz/Gece/Seyrüsefer Uçuşundan Önce Yerine Getirilmesi Gereken Şartlar
- 1.9 Uçuş Testleri ve Teorik Bilgi Sınavı
  - 1.9.1 Uçuş Eğitimi
    - 1.9.1.1 Gelişim Kontrolleri
    - 1.9.1.2 Beceri Testleri
  - 1.9.2 Teorik Bilgi
    - 1.9.2.1 Gelişimin Testleri
    - 1.9.2.2 Teorik Bilgi Sınavları
    - 1.9.2.3 Test İçin Yetkilendirme
    - 1.9.2.4 Test Tekrarı Öncesi Uygulanacak Tazeleme Eğitimi İle İlgili Kurallar
    - 1.9.2.5 Test Rapor ve Kayıtları
    - 1.9.2.6 Sınav Kağıtlarının Hazırlanması İçin Usuller, Soru Tipleri ve Değerlendirme
    - 1.9.2.7 Sınavda Geçme İçin Aranılan Standartlar
    - 1.9.2.8 Yeniden Sınav Kağıdı Hazırlanması İçin Soru Analizi ve İnceleme Usulleri
    - 1.9.2.9 Tekrar Sınava Giriş Usulleri
- 1.10 Eğitimin Etkinliği

- 1.10.1 Genel Değerlendirme
- 1.10.2 Departmanlar Arasındaki Koordinasyon ve İşbirliği
- 1.10.3 Yetersiz Gelişimin Tespiti (Öğrenci İçin)
- 1.10.4 Yetersiz Gelişimin Düzeltilmesi İçin Alınacak Önlemler
- 1.10.5 Öğretmen Değiştirme Usulleri
- 1.10.6 Her Bir Öğrencinin Değiştirebileceği Öğretmen Sayısı
- 1.10.7 Eğitimdeki Aksaklıkları Tespit Etmek İçin Dâhili Geri Besleme Sistemi
- 1.10.8 Öğrenciyi Uçuş Eğitiminden Ayırma Usulleri
- 1.10.9 Disiplin
- 1.10.10 Raporlama ve Dokümantasyon
- 1.11 Her Safha İçin Performans Seviyeleri Ve Standartlar
- 1.11.1 Kişisel Sorumluluklar
- 1.11.2 Standardizasyon
- 1.11.3 Standardizasyon Şartları ve Usulleri
- 1.11.4 Test Kriterlerinin Uygulanması

BÖLÜM-2 BRİFİNG VE HAVA HAREKETLERİ

- 2.1 Hava Hareketleri (Öğretilecek olan tüm hava hareketleri ana başlıklar altında toplanarak kursta takip edilecek akış sırasına göre listelenmelidir. Bu çalışma, gösterilecek hava hareketlerini kısaca anlatmaktadır.)
- 2.2 Eğitim Safhaları (Kursun ne şekilde safhalara ayrılacağı, yukarıda hava hareketlerinin aşamalara göre nasıl bölüneceği ve bunların en uygun öğrenme sıralarına göre nasıl düzenleneceği ve gerekli acil durum uygulamalarının hangi sıklıkta yapılacağı, aynı zamanda her bir safha için uygulanacak gelişim testleri de dahil bütün konuların ve sınavların süreleri)
- 2.3 Konuların Entegrasyonu (Öğrencinin teorik bilgi eğitimlerinde edindiği bilgileri uçuş eğitimi sırasında taze olarak kullanabilmesi için konuların birbiriyle koordineli şekilde planlaması)
- 2.4 Öğrenci Gelişimi (Öğrencinin her safhada neleri yapabilmesi gerektiği bilinecek, bir sonraki safhaya geçmeden önce bu hedefe ulaşmış olmasının gözlenmesi, buradaki hedefler ilgili safhadaki ulaşılabilecek uçuş süresi de dahil olmak üzere gece eğitimi gibi özellikli konulara başlamadan önce mutlaka başarıyla tamamlaması gereken hareketleri de ihtiva etmelidir.)
- 2.5 Öğretim Metotları (Bilhassa uçuş öncesi ve sonrası brifinglerde dahil, konu başlıkları ve eğitimin özellikleri, yalnız uçuşa gönderme gibi konularda FTO kuralları)

2.6 Gelişim Testleri (Tüm gelişim testlerinin yapılarak belgelenmesi ile ilgili olarak sınav personeline talimat verilmesi)

BÖLÜM-3 TEORİK BİLGİ ÖĞRETİMİ

Bu bölümün yapısı, her bir konunun eğitim özellikleri ve hedefleriyle genellikle Bölüm-2'deki gibidir. Yapılacak ders planlarını, kullanılacak spesifik eğitim araçlarını ve yardımcı malzemelerini de kapsamalıdır.

BÖLÜM-4 EKLER (FORMLAR)

BALON FTO'LARI İÇİN STANDART İŞLETME (OPERASYON) EL KİTABI
İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.1 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Terimler
- 0.5 Kısaltmalar
- 0.6 Kitap Hakkında
  - 0.6.1 Genel Bilgiler
  - 0.6.2 Sayfa Dizaynı
  - 0.6.3 Değişikliklerin Düzenlenmesi
  - 0.6.4 Dağıtım Listesi

BÖLÜM-1 GENEL OPERASYON

- 1.1 Uçuş Eğitim Organizasyonunun Teşkilat Yapısı (Şema)
- 1.2 Yönetici ve İdari Personel Sorumlulukları
- 1.3 Öğrenci Disiplini ve Disiplin İşlemleri
- 1.4 Uçuş İçin Yetki ve Onay Verilmesi
- 1.5 Uçuş Programının Hazırlanması
- 1.6 Hava Aracının Yönetimi
- 1.7 Pilotun Sorumlulukları
- 1.8 Uçuş Eğitimi
- 1.9 Hava Aracının Belgeleri
  - 1.10 Belgelerin Muhafazası
  - 1.11 İdari ve Öğretmen Pilotların Yeterlilik Kayıtları (Lisans ve Rating)
  - 1.12 Belgelerin Yenilenmesi (Sağlık ve Rating)
  - 1.13 Uçuş Görev Süreleri ve Uçuş Kısıtlamaları (Öğretmen-Öğrenci)
  - 1.14 Dinlenme Süreleri (Öğretmen- Öğrenci)
  - 1.15 Pilot Logbook'ları
  - 1.16 Uçuş Planlaması (Genel)
  - 1.17 Uçuş Emniyeti – (Genel) (Ekipman, Telsiz Dinleme, Tehlikeler, Kazalar Ve Olaylar, Emniyet Pilotu, vs.)

BÖLÜM-2 TEKNİK

- 2.1 Hava Aracını Tanıtıcı Notları
- 2.2 Hava Aracının Kullanımı (Çeklist, Kısıtlamalar, Hava Aracının Bakım Ve Teknik Logları)
- 2.3 Acil Durum Usulleri
- 2.4 Telsiz ve Radyo Seyrüsefer Aletleri
- 2.5 Kabul Edilebilir Noksanlıklar

BÖLÜM-3 ROTA

- 3.1 Performans (Kurallar, Kalkış, Yol Boyu, S/S, İniş vs.)
- 3.2 Uçuşun Planlanması
- 3.3 Yükleme
- 3.4 Hava Durumu Minimaları
- 3.5 Eğitim, S/S Bölgeleri

BÖLÜM-4 PERSONEL EĞİTİMİ

- 4.1 Standartlardan Sorumlu Personelin Belirlenmesi / Uçuş Personelinin Yeterliliği
- 4.2 Başlangıç Eğitimi
- 4.3 Tazeleme Eğitimi
- 4.4 Standardizasyon Eğitimi
- 4.5 Yeterlilik Kontrolleri
- 4.6 Seviye Yükseltme Eğitimi

BÖLÜM-5 EKLER

BALON FTO'LARI İÇİN STANDART KALİTE EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Terminoloji
- 0.6 Kısaltmalar

BÖLÜM-1 GENEL ŞARTLAR

- 1.1 Kalite Politikası ve Hedefler
- 1.2 Kalite Sisteminin Amacı
- 1.3 Kalite Sorumlusunun Vasıfları
- 1.4 Organizasyon ve Kalite Sisteminin Tanıtımı
- 1.5 Organizasyon Şeması
- 1.6 Kalite Sisteminin Kurulması, Geliştirilmesi ve Yürütülme Sorumluluğunun Belirlenmesi
- 1.7 Operasyon Prosedürleri
- 1.8 Kaza Önleme ve Uçuş Güvenliği Programının Oluşturulması
  - 1.8.1 Uygulama
  - 1.8.2 Olayların Bildirilmesi
  - 1.8.3 Olayların Rapor Edilmesi
  - 1.8.4 Bilgi ve Belgelerin Temini
  - 1.8.5 Sorumluluk
  - 1.8.6 Hava Trafik Olay Rapor Formu
  - 1.8.7 Kaza ve Olay Bildirmenin Amacı
  - 1.8.8 Sorumluluklar
  - 1.8.9 Uçuş Eğitim Organizasyonu Müdürünün Sorumlulukları
  - 1.8.10 Hava Aracı Kaza ve Olayların Bildirilmesi
  - 1.8.11 Rapor Etme Usulleri
- 1.9 Görev ve Sorumluluklar
- 1.10 Kalite Güvence Programının Oluşturulması
- 1.11 Kalite Güvencenin Tanımı

- 1.12 Denetim Prosedürlerinin Oluşturulması
- 1.13 Rapor Prosedürlerinin Oluşturulması
- 1.14 Denetçinin Sorumluluklarının Belirlenmesi
- 1.15 Denetim Planının Oluşturulması
- 1.16 Düzeltici ve Önleyici Hareketlerin Belirlenmesi
- 1.17 Yönetim Teşkilatının Gözden Geçirilmesi
- 1.18 Geri Besleme Sisteminin Oluşturulması
- 1.20 Kalite Sistemi Eğitiminin Planlanması
- 1.21 Formların Oluşturulması
- 1.21 Kayıtların Tutulması

BALON FTO'LARI İÇİN STANDART SMS EL KİTABI İÇERİĞİ

BÖLÜM-0 GENEL ESASLAR

- 0.1 İçindekiler
- 0.2 Revizyon Listesi
- 0.3 Güncel Sayfalar Listesi
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Terminoloji
- 0.6 Kısaltmalar

BÖLÜM-1 GENEL ŞARTLAR

- 1.1 SMS Kapsamı,
- 1.2 Emniyet Politikası ve Hedefler,
- 1.3 Emniyet Sorumlulukları,
- 1.4 Emniyet Yöneticisi,
- 1.5 Dokümantasyon Kontrol Prosedürleri,
- 1.6 Tehlike Belirleme ve Risk Yönetim Akışları,
- 1.7 Emniyet Performansı İzleme,
- 1.8 Acil Durum Eylem Planı,
- 1.9 Değişimin Yönetimi,
- 1.10 Emniyet Teşviki,
- 1.11 Servis Sağlayıcılardan Alınan Hizmetler,
- 1.12 Formlar,

BALON PİLOTLUĞU TEORİK EĞİTİM VE SINAV ÇİZELGESİ

DERS KODU	DERS ADI	PPL (75)		CPL (42)		İlk Validasyon		Yenileme		Temdit
		Ders st.	Soru Sy.	Ders S.	Soru Sy.	Ders S.	Soru Sy.	Ders S.	Soru Sy.	Soru Sy.
01	HAVA HUKUKU	5	16						8	8
02	BALON GENEL BİLGİSİ	10	20	5	16	2	12	1	8	8
03	UÇUŞ PERFORMANS VE PLANLAMA	5	12	5	16				8	8
04	İNSAN PERFORMANSI VE LİMİTLERİ	6	20	6	20				8	8
05	METEOROLOJİ	10	20	10	20	2	12	1	8	8
06	SEYRÜSEFER	6	16	6	16				8	8
07	İŞLETME PROSEDÜRLERİ	3	8	5	16	2	12	1	8	8
08	YAKIT KULLANIMI	2	8						8	8
09	UÇUŞ PRENSİPLERİ	3	8						8	8
10	İLK YARDIM	13	20						8	8
11	HABERLEŞME	7	16			2	12	1	8	8
12	ACIL DURUM USULLERİ	5	16	5	16	2	12	1	12	12
Toplam		75	180	42	120	10	60	5	100	100

NOTLAR

- 1) Milli lisansa çevirimlerde ilgili lisansın ders kredilerinin transferinde ders saati belirlenen saatte veya daha fazla ise söz konusu ders transfer edilir. Söz konusu dersin kredisi daha az ise ilave ders alınır.
- 2) Yenileme ve temdit için belirlenen ders saatleri ile sınav soru sayıları tüm lisanslarda ve validasyonda uygulanır
- 3) Yenileme ve temdit sınavları iki bölümden oluşur: Genel Balonculuk Bölümü 88 soru, Acil Durum Usülleri 12 soru.
- 4) Validasyon işlemine ilişkin yenileme ve temdit sınavları İngilizce olarak uygulanır.